

ประวัติวัดโพธิ์หอม บ้านขุมดิน History of Wat Pho Hom BanKhumdin

วัดโพธิ์หอมหมู่บ้านขุมดินได้ทำการก่อสร้าง หลังจากที่มีการก่อตั้งหมู่บ้านขุมดินขึ้นมาแล้วไม่นาน เป็นพื้นที่ว่างเปล่า ที่ยังไม่มีใครจับจองเป็นเจ้าของ

เดิมมีเนื้อที่เป็น 5 ไร่ 3 งาน 94 ตารางวา ตั้งอยู่ ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน โดยชาวบ้านร่วมกันตัดไม้เต็ง ไม้รัง ที่มีมากและแข็งแรงทนทานที่สุด เพื่อใช้เป็นวัสดุในการก่อสร้างศาลาโรงทานขึ้นมา ก่อน ภายในวัดมีกุฏิ* และสระน้ำ แต่ในสมัยก่อนยังไม่มีเมรุ การเผาศพในแต่ละครั้งก็ใช้วิธีแบบธรรมชาติโดยใช้กิ่งของไม้ที่ตายแล้วกองรวมกันเป็นกองใหญ่เพื่อใช้เป็นพื้น หลังจากนั้นก็เอาศพอยู่ด้านบนของพื้น วางพาดด้วยฟืนอีกชั้นและจุดไฟเผา และรอการเก็บกระดูกเพื่อใช้ประกอบพิธีทางศาสนาต่อไป

รูป : แสดงศาลาโรงทาน เป็นศูนย์รวมประกอบกิจทางศาสนา

การตั้งชื่อว่าวัดโพธิ์หอม เนื่องจากพื้นที่มีต้นโพธิ์ขนาดใหญ่ และเป็นความเชื่อทางศาสนาของชาวอีสานเหมือน ๆ กันคือเชื่อว่าที่ที่มีต้นโพธิ์นั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็เหมือนเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เหมาะต่อทำเลที่ตั้งของวัดอันเป็นศูนย์รวมใจคนทั้งหมู่บ้าน และยังเป็นสถานที่สงบสุขในการปฏิบัติธรรม ฉะนั้นชาวบ้านจึงถือว่าพื้นที่ตรงจุดที่มีต้นโพธิ์เกิดนี้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดแล้วในการสร้างวัด

เจ้าอาวาสองค์แรก คือ พระกรมแสง มาจากจังหวัดราชบุรี , พระผง (อยู่ในพื้นที่) , พระอาจารย์หลง (อยู่ที่หมู่บ้านขุมดิน) , พระอาจารย์สงฆ์ (อยู่ที่หมู่บ้านขุมดิน) , พระอาจารย์แดง (มาจากร้อยเอ็ด) ตามลำดับ

ในส่วนพื้นที่วัดทั้งหมดนั้นมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีประตูทางเข้าวัด 2 ประตู ประตูใหญ่อยู่ทางทิศตะวันออก (ด้านขวามือ) และประตูเล็กอยู่ทางทิศตะวันตก (ด้านซ้ายมือ) ปรางค์ขอมูลการเรือถอน ในการสร้างศาลาโรงทาน เพื่อหาทำเลที่ตั้งใหม่นั้นมีการย้าย 3 ครั้ง หลังจากการสร้างวัดตั้งแต่ครั้งแรก

ครั้งที่แรก ศาลาโรงทาน (ลักษณะเป็นสี่ผืนผ้า) อยู่ชิดประตูใหญ่ ในแนวนอน

ครั้งที่สอง ย้ายศาลาโรงทานมาอยู่ตรงกลางระหว่างประตูทั้งสอง โดยสร้างเป็นแนวตั้งหรือ ขวางทิศทางการขึ้นของตะวัน ครั้งที่สองนี้ทำการย้ายเมื่อปี พ.ศ. 2503 ขณะนั้นมีนายวันทอง นาค ทนเป็นผู้ใหญ่บ้าน

และครั้งสุดท้ายย้ายศาลาโรงทานมาอยู่ในตำแหน่งเดิมเหมือนครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2516 และ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านขณะนั้นคือนายบัวลอย นาคทน ผู้ที่ทำการออกแบบโครงสร้างวัด นั้นก็คืออาจารย์วสันต์ จำปาวงษ์

รูป : แสดงภายในของวัดโพธิ์หอมบ้านชุมดิน ด้านซ้ายเป็นกุฏิ สำหรับพระสงฆ์ ด้านขวาเป็นหอระฆัง

การก่อสร้างวัดครั้งล่าสุดนั้น ได้เปลี่ยนรูปแบบของวัดไปตามยุค ตามสมัยด้วย กล่าวคือ ศาลาโรงทานในอดีตจะมีการใช้ไม้เต็งและไม้รัง ซึ่งเป็นวัสดุในส่วนของโครงสร้างทั้งหมดนั้น ก็ได้ เปลี่ยนมาใช้ปูนซีเมนต์ เพื่อก่อสร้างฐานเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบก็เปลี่ยนไปจากเดิม โดยใช้ช่างที่มีความชำนาญ ถึง 3 รุ่น และทำการก่อสร้างเมรุขึ้นมาเป็นครั้งแรก

วัดโพธิ์หอมนั้นตั้งชื่อโดยถือเอาที่มีต้นโพธิ์ อยู่และเพิ่มคำว่า หอมต่อท้ายเพื่อความเป็นสิริมงคลด้วย

ฉะนั้นจึงมีชื่อว่า “วัดโพธิ์หอม หมายถึง สถานที่เหมาะแก่การก่อสร้างวัด เพื่อความเจริญด้วยสิริมงคลในชีวิตความเป็นอยู่ตามความเชื่อ“